

OBSAH

Devět učebnic	8
ÚVOD	10
I. CO JE NEZAMĚŠTNANOST A KDO JE NEZAMĚŠTNANÝ?	15
I.1 Kdo je nezaměstnaný a kdo jen nepracuje	16
I.2 Frikční nezaměstnanost	18
I.3 Strukturální (a technologická) nezaměstnanost	20
I.4 Cyklická a sezónní nezaměstnanost	21
I.5 Skrytá nezaměstnanost	21
I.6 Neúplná zaměstnanost, nepravá nezaměstnanost a <i>job stagnation</i>	22
I.7 Zjišťování rozsahu a míry nezaměstnanosti	23
I.8 Problém plné zaměstnanosti a přirozené míry nezaměstnanosti	25
I.9 Dlouhodobá a opakovaná nezaměstnanost	25
II. TŘI POHLEDY NA NEZAMĚŠTNANOST	27
II.1 Liberálové	28
II.2 Keynes	30
II.3 Marxistické paradigma	32
II.4 Monetaristická reakce na Keynese	34
III. CESTA K MASOVÉ NEZAMĚŠTNANOSTI – GENEZE NEZAMĚŠTNANOSTI A PŘÍSTUPU SPOLEČNOSTI K NEZAMĚŠTNANÝM	36
III.1 Prameny	37
III.2 Vynoření se masové nezaměstnanosti	37
III.3 Zkušenost krize 30. let: výzva demokratickému kapitalismu	38
III.4 Československá předválečná zkušenost	39
III.5 Vývoj nezaměstnanosti v poválečné Evropě	40
III.6 Změny ve struktuře zaměstnanosti	41
III.7 Konec snu o plné zaměstnanosti	43
III.8 Fenomén masové nezaměstnanosti	44
III.9 Dlouhodobá nezaměstnanost	45
III.10 Technologie a restrukturalizace ekonomiky	47
III.11 Masová nezaměstnanost, nebo masové spotřebovávání	48
III.12 Nezaměstnanost a ekonomický růst	49
III.13 Vývoj nezaměstnanosti v České republice po roce 1990	50

IV. TRH PRÁCE, JEHO SEGMENTACE A ROVNOVÁHA NA TRHU PRÁCE 53

IV.1	Pracovní trh	54
IV.2	Primární a sekundární trh práce	58
IV.3	Formální a neformální trh práce	61
IV.4	Externí a interní trh práce	62
IV.5	Handicapy pracovní síly na trhu práce	63
IV.6	Marginalizace na trhu práce	64
IV.7	Trh práce a proces globalizace	65

V. CO ZNAMENÁ ZAMĚŠTNÁNÍ A PRÁCE PRO ČLOVĚKA 68

VI. INDIVIDUÁLNÍ A SOCIÁLNÍ ZKUŠENOST NEZAMĚŠTNANÝCH 73

VI.1	Životní úroveň	75
VI.2	Zkušenost deprivace	76
VI.3	Zkušenost změny času	77
VI.4	Rodina	79
VI.5	Nezaměstnanost a reprodukční chování	81
VI.6	Sociální izolace	82
VI.7	Nezaměstnaní v sociálních sítích	82
VI.8	Nezaměstnanost a fyzické zdraví	83
VI.9	Nezaměstnanost a psychické zdraví	85

VII. NEZAMĚŠTNANÍ VE SPOLEČNOSTI 87

VII.1	Ztráta statusu	88
VII.2	Nezaměstnanost a participace	89
VII.3	Stigma	90
VII.4	Nezaměstnanost a sociálně patologické jevy	91
VII.5	Nezaměstnanost a veřejnost	92
VII.6	Nezaměstnanost a politické postoje	94
VII.7	Distribuce rizika nezaměstnanosti	95
VII.8	Underclass	96

VIII. ŽIVOTNÍ STRATEGIE NEZAMĚŠTNANÝCH 102

VIII.1	Předměty a platformy životních strategií	104
VIII.2	Životní strategie ve spojitosti s kulturou nezaměstnaných	106
VIII.3	Typy kultur dlouhodobě nezaměstnaných	109

IX. ZÁKLADNÍ STRATEGIE BOJE PROTI NEZAMĚŠTNANOSTI – REGULACE TRHU PRÁCE	112
--	-----

IX.1	Politika trhu práce	114
IX.2	Základní trendy politiky trhu práce	115
IX.3	♦Příklady programů boje proti nezaměstnanosti na úrovni ES	117
IX.4	Instituce služeb zaměstnanosti	118
IX.5	Služby zaměstnanosti v Českých zemích	120
IX.6	Příklad zprostředkování práce – Nizozemí	120
IX.7	Pracovní poradenství a rekvalifikace	121
IX.8	Řešení regionální nerovnováhy	123
IX.9	♦Boj proti dlouhodobé nezaměstnanosti a „cílové skupiny“	124

X. NEZAMĚŠTNANOST V PROSTORU SOCIÁLNÍHO STÁTU	128
--	-----

X.1	Prameny	129
X.2	♦ Vydělení nezaměstnanosti z obecného sociálního státu	131
X.3	Od svépomoci k státní péči	133
X.4	Programy podpory nezaměstnaných	135
X.5	Sociální stát jako stroj na zaměstnání	140
X.6	Ničí sociální stát motivaci k hledání zaměstnání?	142
X.7	♦Nezaměstnanost a sociální práce	144

XI. JAKÁ JE ALTERNATIVA?	147
--------------------------	-----

XI.1	Ekonomickým růstem z masové nezaměstnanosti?	148
XI.2	Společnost volného času?	149
XI.3	Nové rozdělení společnosti?	151
XI.4	Co je důležité	153

OTÁZKY A CVIČENÍ 26, 35, 52, 67, 86, 101, 111, 127, 146

SLOVNÍČEK POUŽÍVANÝCH POJMŮ 155

LITERATURA 159